

Barys Asayonak

Department of Criminal Law Disciplines of the Law Faculty of the International University «MITSO» (Minsk, Republic of Belarus)

ORCID: 0000-0002-4490-7646

КРЫМІНАЛІСТЫЧНАЯ АЦЭНКА СІТУАЦЫІ ІНФАРМАЦЫЙНАЙ НЯВЫЗНАЧАНАСЦІ

Kryminalistyczna ocena sytuacji niepewności informacji
Criminalistic assessment of the situation of information uncertainty

Уводзіны

У дадзеным артыкуле хацелася б звярнуцца да крыміналістычнаму аналізу сітуацыі, якая складваецца ў выпадках нявызначанасці прававой кваліфікацыі здзейснага супрацьпраўнага дзеі. Як бачыцца, менавіта крыміналістычны аналіз дазваляе зрабіць важныя арыентаваныя на практыку рэкамендацыі, якія дазваляюць знізіць страты ад няправільнай прававой ацэнкі першапачатковай сітуацыі выяўлення і спынення супрацьпраўнага дзеі.

Вучэнне аб крыміналістычных сітуацыях з'яўляецца адным з самых традыцыйных і распрацаваных у крыміналістычнай метадыцы. Маецца вялікі колькасць работ, прысвечаных гэтай праблематыцы¹. Сярод відаў сітуацый, акрамя следчай, апошнія таксама называюць аператыўную, аператыўна-следчую (або правапрымяняльную)². Д. В. Кім дзеліць крыміналістычныя сітуацыі на: што ўзнікаюць у сферы крымінальнай дзейнасці; што ўзнікаюць у сферы аператыўна-вышуковай і крымінальна-працэсуальнай дзейнасці і што ўзнікаюць у сферы навуковай крыміналістычнай дзейнасці³.

¹ Т.С. Волчэцкая, *Учение о криминалистических ситуациях: генезис, современное состояние и перспективы развития*, „Союз Криминалистов и Криминологов” 2019, № 2, с. 59–64; В.А. Карлеба, *О понятии «следственная ситуация»: теоретические и практические аспекты*, „Общество и Право” 2020, № 2(72), с. 78–81; Д.В. Ким, *Криминалистические ситуации и их разрешение в уголовном судопроизводстве*, Издательство Алтайского Государственного Университета, Барнаул 2006; В.Б. Стукалин, Н.Ю. Лебедев, *Криминалистические и следственные ситуации*, в: А.М. Баршанов и др., *Правовые проблемы укрепления российской государственности*, Издательство Томского Университета, Томск 2013, с. 163–164.

² Карлеба В. А. О понятии «следственная ситуация»: теоретические и практические аспекты, «Общество и право» 2020. № 2(72), с. 79.

³ Д.В. Ким, *Криминалистические ситуации...*, с. 71.

Гаворачы аб сутнасці паняцця «следчая сітуацыя», асобныя аўтары паказваюць яе крымінальна-працэсуальны характар⁴, не звяртаючы ўвагу на тое, што навука крымінальнага працэсу не зацікавілася следчымі сітуацыямі настолькі, каб стварыць асобнае вучэнне. І тое, што следчая сітуацыя выкарыстоўваецца ў крымінальна-працэсуальных рэаліях, не змяняе яе крыміналістычнага характару. Як не змяняе гэтага характару магчымасць выкарыстання крыміналістычных сітуацый у адміністрацыйным працэсе.

Асноўная частка

Тэрмін «сітуацыя інфармацыйнай нявызначанасці» не з'яўляецца нечым новым у крыміналістыцы. Так, да прыкладу, вызначаюць складаную сітуацыю з нявызначанасцю зыходных дадзеных Л. Я. Драпкін і А. Е. Шуклін⁵, Д. А. Соладаў⁶.

Разам з тым, пытанне аб крыміналістычных сітуацыях у дачыненні да крыміналістычнаму забеспячэння адміністрацыйнага працэсу і дазнання ў крыміналістычнай навуцы ў належнай меры не падымаўся. У крыміналістычнай методыцы, трансфармуемай да патрэб адміністрацыйнага працэсу, адным з найбольш складаных і цікавых пытанняў з'яўляецца пытанне аб крыміналістычных сітуацыях на момант выяўлення прыкмет адміністрацыйнага правапарушэння. Складанасць дадзенага пытання ў тым, што ў многіх выпадках на момант выяўлення той ці іншай супрацьпраўнай з'явы мае месца сітуацыя інфармацыйнай нявызначанасці калі:

- маецца інфармацыя аб магчымым здзяйсненні ў мінулым якога-небудзь парушэння заканадаўства, аднясенне якога да адміністрацыйнай або крымінальнай сферы не усталявана;
- маецца інфармацыя аб магчымым здзяйсненні ў будучыні супрацьпраўнай дзеі з неўсталяванай галіновай кваліфікацыяй;
- усталяваны факт парушэння заканадаўства, але невырашаным застаецца пытанне аб аднясенні парушэння да злачынства або адміністрацыйнага правапарушэння;

⁴ В.А. Карлеба, *О понятии «следственная ситуация»...*, с. 80.

⁵ Л.Я. Драпкин, А.Е. Шуклин, *Понятие оперативно-розыскных и следственных решений в ситуациях информационной неопределенности, конфликта и риска*, „Российский Юридический Журнал” 2006, № 3(51), с. 98.

⁶ Д.А. Солодов, *Принципы принятия решений следователем в ситуациях конфликта и информационной неопределенности*, „Вестник Воронежского Государственного Университета. Серия «Право»” 2009, № 1(6), с. 374–380.

- парушэнне заканадаўства выяўляецца службовай асобай ці органам, што аб'ектыўна не валодаюць дастатковай кампетэнцыяй для кваліфікацыі супрацьпраўнага дзеяння, і ў некаторых іншых выпадках.

Пры выяўленні падобных супрацьпраўных дзей органаў адміністрацыйнай або крымінальнай юрысдыкцыі ацэнка крыміналістычнай сітуацыі будзе сур'ёзна адрознівацца. З улікам гэтага наступнае разгляд сітуацыі інфармацыйнай нявызначанасці будзе праводзіцца ў суб'ектным кантэксце:

- у дачыненні да органа адміністрацыйнай юрысдыкцыі, які не мае паўнамоцтваў у сферы крымінальнай юрысдыкцыі (орган, які вядзе толькі адміністрацыйны працэс);
- у дачыненні да органа крымінальнай юрысдыкцыі, які не мае шырокай адміністрацыйнай юрысдыкцыі (следчы);
- у дачыненні да органа, які валодае ў роўнай меры і адміністрацыйнай, і крымінальнай юрысдыкцыяй.

Орган, упаўнаважаны заканадаўствам весці адміністрацыйны працэс, і які не мае паўнамоцтваў у сферы крымінальнага працэсу, абмяжоўваецца канстатацыяй ў выяўленай дзеі прыкмет адміністрацыйнага правапарушэння. Яго меркаванне адносна прыкмет злачынства не мае характару прававой кваліфікацыі і будзе разглядацца органам крымінальнага пераследу ў якасці падставы да узбуджэння крымінальнай справы. Разам з тым, яго арганізацыйна-тактычнае і кіраўніцкае ўздзеянне на такую сітуацыю можа ўтрымліваць крыміналістычныя аспекты.

Спецыфіка адміністрацыйнай юрысдыкцыі ў сферы адміністрацыйнага працэсу заключаецца ў вузкай спецыялізацыі дзяржаўных органаў. Гэта значыць, што ў абсалютнай большасці выпадкаў орган, які вядзе адміністрацыйны працэс, упаўнаважаны выяўляць і спыняць толькі пэўную групу адміністрацыйных правапарушэнняў. Крыміналістычная ацэнка, якая ўзнікае пры ўсталяванні такім органам сітуацыі парушэння заканадаўства, уключае наступныя аспекты: 1) якая крыніца атрымання інфармацыі аб адміністрацыйным правапарушэнні (нагода да пачатку адміністрацыйнага працэсу), ці мае ён самастойнае даказальнае значэнне; 2) відавочныя прыкметы адміністрацыйнага правапарушэння або неабходныя спецыяльныя меры для ўстанаўлення гэтых прыкмет; 3) ці ёсць неабходнасць ва ўжыванні адмысловых кампетэнцый і якога характару, ці неабходна прыцягненне спецыяліста і прызначэнне экспертыз; 4) якія дзеянні адміністрацыйна-юрысдыкцыйнага характару можна правесці для збірання даказальнай інфармацыі; 5) ці ёсць неабходнасць у правядзенні працэсуальных дзеянняў і якіх.

Пры ўсталяванні органам адміністрацыйнай юрысдыкцыі прыкмет адміністрацыйнага правапарушэння, па якім вядзенне адміністрацыйнага працэсу ставіцца да паўнамоцтваў іншага органа, паведамленне аб выяўленні адміністрацыйнага правапарушэння накіроўваецца ў дадзены орган. Але і тут крыміналістычная ацэнка сітуацыі не выключана. Яна тычыцца правядзення адміністрацыйна-юрысдыкцыйных дзеянняў для замацавання першаснай інфармацыі аб адміністрацыйным правапарушэнні ў тых выпадках, калі такая інфармацыя па розных прычынах можа быць знішчана або зменена. У гэтым выпадку значныя вынікі такіх дзеянняў могуць далучацца да паведамлення, што накіроўваецца ў адпавядальны орган.

Крыміналістычная ацэнка сітуацыі выяўлення правапарушэнні ў залежнасці ад ступені спрыяльнасці можа насіць наступны характар:

- 1) маюцца прыкметы правапарушэння, ўстаноўлена вінаватая асоба і маюцца доказы яе дачынення да здзяйснення правапарушэння;
- 2) маюцца прыкметы правапарушэння (спадарожная ім следовая карціна) і звесткі, якія спрыяюць усталяванню вінаватой асобы;
- 3) маюцца прыкметы правапарушэння са спадарожнай ім следавой карцінай, а звесткі, якія спрыяюць усталяванню вінаватой асобы, адсутнічаюць або нязначныя.

Асобна, як сітуацыі з вялікім узроўнем інфармацыйнай нявызначанасці варта вызначыць сітуацыі, калі: а) маюцца прыкметы парушэння заканадаўства, аднак наяўная следовая карціна не дазваляе ў поўнай меры даць кваліфікацыю правапарушэння; б) маюцца звесткі аб магчымым здзяйсненні супрацьпраўнага дзеяння ў будучыні пэўнай або неўсталяванай асобай.

Сітуацыяй з інфармацыйнай нявызначанасцю будзе і сітуацыя, калі распачаты адміністрацыйны працэс пры наяўнасці прыкмет адміністрацыйнага правапарушэння, аднак паслядадаткова былі ўсталяваныя цяжкія наступствы, спадарожныя дадзеным правапарушэнням прыкметы злачынства і да г.д. У гэтых выпадках пры пачатым адміністрацыйным працэсе можа паралельна праводзіцца праверка ў парадку, які прадугледжаны крымінальна-працэсуальным заканадаўствам.

Сітуацыя інфармацыйнай нявызначанасці можа мець месца практычна на кожным з этапаў адміністрацыйнага працэсу, які мае на ўвазе прыняцце пэўнага працэсуальнага рашэння па справе аб адміністрацыйным правапарушэнні. Такая сітуацыя атрымлівае свой выраз у дачыненні да ч. 1 арт. 6.15 Працэсуальна-выканаўчага кодэкса Рэспублікі Беларусь аб адміністрацыйных правапарушэннях (далей – ПВКаАП), дзе

гаворыцца аб ацэнцы дастатковасці доказаў для прыняцця рашэння па справе аб адміністрацыйным правапарушэнні. Відавочна, што ўхіленне недастатковасці доказаў (інфармацыйнай нявызначанасці для прыняцця рашэння па справе) не толькі працэсуальны пытанне. Гэта патрабуе комплекснай, у шэрагу выпадкаў крыміналістычнай ацэнкі прадпрынятых мерапрыемстваў, магчымасцяў да пашырэння доказнай базы і інш.

У дыдактычных плане не варта лічыць мэтазгодным адлюстраванне названых рэкамендацый у якіх-небудзь самастойных навучальных выданнях крыміналістычнага характару. Такія крыміналістычны рэкамендацыі могуць эфектыўна працаваць толькі ў сферы ведамаснай праватворчасці і (або) даводзіцца пры ажыццяўленні прафесійнай падрыхтоўкі адпаведных супрацоўнікаў, а таксама ў працэсе спецыялізаваных курсаў павышэння кваліфікацыі для іх. Пры гэтым не варта залішне абцяжарваць названыя рэкамендацыі спецыяльнай лексікай, а максімальна адаптаваць іх да ўмоў вядзення адміністрацыйнага працэсу.

Такім чынам, ацэнка сітуацыі інфармацыйнай нявызначанасці ў органе, які валодае толькі адміністрацыйнай юрысдыкцыяй, мае сваё вырашэнне у кантэксце ўстанаўлення кампетэнцыі па вядзенні адміністрацыйнага працэсу. Часткай такой ацэнкі з'яўляецца ўсталяванне магчымасці збору доказнай інфармацыі.

У органе папярэдняга следства аб сітуацыі інфармацыйнай нявызначанасці варта казаць ў дачыненні да пытанняў дастатковасці інфармацыі, якая дазваляе прыняць працэсуальнае рашэнне. Інфармацыйная нявызначанасць пераадольваецца следчым з выкарыстаннем шырокага пераліку сродкаў і метадаў: крымінальна-працэсуальных, крыміналістычных і аператыўна-вышуковых. У сілу сваёй асноўнай функцыі следчым сітуацыя інфармацыйнай нявызначанасці на першапачатковым этапе выяўлення супрацьпраўнага дзеяння разглядаецца пераважна ў крымінальна-працэсуальным аспекце. Гэта звязана з тым, што яго асноўная функцыя накіравана на раскрыццё і расследаванне менавіта злачынстваў. Пры выяўленні следчым прыкмет адміністрацыйных правапарушэнняў ПВКаАП дае яму абмежаваны варыянт дзеянняў - накіраваць паведамленне аб правапарушэнні ў парадку арт. 9.3 ПВКоАП. Выключэннем з'яўляецца магчымасць вядзення адміністрацыйнага працэсу па адміністрацыйных правапарушэннях супраць парадку дзейнасці органаў крымінальнай юрысдыкцыі, якія аднесены да падведанасці следчага і органа дазнання. Апошняе паўнамоцтва прадугледжвае магчымасць рэагавання на паводзіны адпаведных удзельнікаў крымінальнага працэсу у залежнасці ад ацэнкі сітуацыі. Так, сітуацыя процідзеяння расследаванню, можа быць

пераадоленая як крымінальна-працэсуальнымі і крыміналістычнымі мерамі, так і мерамі адміністрацыйнага прымусу.

Для органа дазнання, які мае функцыю вядзення адміністрацыйнага працэсу, бачыцца лагічным вырашаць сітуацыю інфармацыйнай нявызначанасці ў дачыненні да факта выяўленага супрацьпраўнага дзеяння пераважна ў рамках крымінальна-працэсуальнага заканадаўства. Гаворка ідзе аб правядзенні даследчай праверкі ў парадку крымінальна-працэсуальнага заканадаўства. Такі падыход з'яўляецца пераважным ў сувязі з тым, што атрыманыя ў крымінальным працэсе доказы без дапрацоўкі могуць быць ужытыя ў якасці доказаў у адміністрацыйным працэсе. Доказы ж, атрыманыя ў адміністрацыйным працэсе, з вялікай цяжкасцю набываюць статус доказаў у працэсе крымінальным. Гэта добра ілюструецца на прыкладзе заключэння эксперта. Так, па факце супрацьпраўнага дзеяння першапачаткова праводзілася праверка ў парадку крымінальна-працэсуальнага заканадаўства, была прызначана і праведзена судовая экспертыза. Па выніках праверкі ж было ўстаноўлена, што прыкметы злачынства адсутнічаюць, але ёсць пры гэтым прыкметы адміністрацыйнага правапарушэння. Пасля рашэння аб адмове ва ўзбуджэнні крымінальнай справы матэрыялы праверкі далучаюцца да матэрыялаў справы аб адміністрацыйным правапарушэнні і лічацца паўнаважнымі крыніцамі доказаў (у парадку арт. 6.11 ПВКаАП). Гэта ж адносіцца і да заключэння эксперта. Нягледзячы на тое, што гэтая экспертыза была праведзена не ў рамках адміністрацыйнага працэсу, значнасць заключэння эксперта не ставіцца пад сумнеў па крытэры дапушчальнасці і не назначаецца судовая экспертыза ў адміністрацыйным працэсе, каб пацвердзіць яе вынікі.

Зусім іншая сітуацыя будзе мець месца, калі ў ходзе адміністрацыйнага працэсу будзе ўстаноўлена, што дзеянне варта кваліфікаваць ня як адміністрацыйнае правапарушэнне, а як злачынства. Калі назначалася і праводзілася судовая экспертыза, то яе вынікі будуць ацэньвацца ў якасці пісьмовага доказа, а не заключэнне эксперта. Пры наяўнасці магчымасці па тым жа прадмеце будзе прызначаная і праведзеная судовая экспертыза ў крымінальным працэсе. Справа ў тым, што ў адным выпадку эксперт папярэджаўся аб адказнасці за дачу заведама фальшывага заключэння па адміністрацыйным заканадаўстве, а ў іншым – па крымінальным. Падобная сітуацыя датычыцца і іншых адміністрацыйна-працэсуальных доказаў. Таму пры наяўнасці нават мінімальнага магчымасцяў кваліфікацыі дзеі ў якасці злачынства калізія ў выбары прымянення заканадаўства вырашаецца на карысць крымінальна-працэсуальнага закона.

Такое становішча нельга лічыць правільным па шэрагу прычын. Па-першае, магчымасць выкарыстання працэсуальнага інструментару адміністрацыйнага і крымінальнага працэсаў ляжыць у плоскасці правільнай кваліфікацыі дзеі. Праблема наяўнасці сумежных складаў адміністрацыйных правапарушэнняў і злачынстваў і калізіі ў дадзеным кантэксце адміністрацыйна- і крымінальна-працэсуальных нормаў вядомыя ў юрыдычнай навуцы⁷.

Усталяванне сутнасці матэрыяльна-прававых адносін, якія існуюць, з непазбежнасцю павінна спараджаць ўсталяванне адэкватных працэсуальных праваадносін. Прыярытэтнае прымяненне крымінальна-працэсуальных мер для ўстанаўлення абставінаў супрацьпраўнага дзеяння ва ўмовах інфармацыйнай нявызначанасці правакуе абвінаваўчы ўхіл і робіць пераважнай у правапрымяненні версію аб наяўнасці злачынства, а не адміністрацыйнага правапарушэння. Меры крымінальна-працэсуальнага прымусу канцэнтруюць у сабе большы аб'ём дзяржаўнага прымусу, чым меры адміністрацыйна-працэсуальнага прымусу. А далей, няправільная кваліфікацыя, спалучаная з інэрцыяй працэсуальнай дзейнасці, памножаныя на магчымы абвінаваўчы ўхіл, з большай верагоднасцю могуць даць незаконнае прыцягненне да больш суровага віда юрыдычнай адказнасці. Таму ўсе доказы факты будуць групавацца каля меркавана памылковай версіі пра тое, што мае месца злачынства, а не адміністрацыйнае правапарушэнне.

Па-другое, што адміністрацыйны працэс, што крымінальны з'яўляюцца ўсталяванай законам працэдурай, якая мае стабільную працэсуальную форму, што забяспечвае якасць збіраных доказаў. Доказы ў крымінальным працэсе не з'яўляюцца больш дакладнымі, чым у доказы ў адміністрацыйным працэсе толькі на той падставе, што атрыманне некаторых з іх (паказанні сведак і пацярпелых, заключэнне эксперта) забяспечана наяўнасцю крымінальна-прававых санкцый, і наадварот.

Адным з важкіх аргументаў на карысць значнасці доказаў павінна быць вызначэнне іх сапраўднасці. І тут няма больш важнага саюзніка, чым крыміналістыка. Адпаведнасць працэсу збірання і праверкі доказаў крыміналістычным рэкамендацыям – вось што з'яўляецца перадумовай атрымання аб'ектыўнага і заканамернага выніку ў працэсе даказвання. І ўжо другасна – крымінальная то справа ці справа аб адміністрацыйным правапарушэнні. Калі шлях да ўсталявання сутнасці супрацьпраўнага

⁷ А.А. Затолокин, *О соотношении норм административно-процессуального и уголовного-процессуального права*, „Общество и Право” 2020, № 2(72), с. 105–108.

дзеяння ажыццяўляецца з выкарыстаннем адзінай крыміналістычнай метадалогіяй, то і вынікі такой пазнавальнай дзейнасці дакладныя нават пры розных працэсуальных формах.

Да таго ж варта сказаць і пра прынцып працэсуальнай эканоміі. Калі доказы з'яўляюцца адноснымі, гэта значыць даказваюць адзін і той жа факт супрацьпраўнай дзеі, што ў адміністрацыйным працэсе, што ў крымінальным, а іх характарыстыка дазваляе прыняць законнае і абгрунтаванае рашэнне па адпаведнай справе, то такія доказы, атрыманыя згодна з законнай працэдуры, павінны лічыцца роўнымі па сіле ў любым кшталце працэса.

Сказанае не з'яўляецца абвінавачваннем органаў дазнання ў некаваліфікаванасці або жаданні злоўжываць сваімі паўнамоцтвамі. Але толькі правільны шлях вядзе да правільнага выніку. І калі, маючы на тое магчымасць для даказвання супрацьпраўнай дзеі, орган дазнання грэбуе паўнамоцтвамі органа, які вядзе адміністрацыйны працэс, то вынікам гэтага будуць парушэнні правоў грамадзян, прынцыпу законнасці і працэсуальнай формы.

У сітуацыі інфармацыйнай нявызначанасці, выкарыстоўваючы сродкі і метады крыміналістыкі, орган дазнання павінен, у першую чаргу, вырашыць больш шырокі шэраг пытанняў - пытанні аб дастасавальнасці заканадаўства: і матэрыяльна-прававога, і працэсуальнага. Шмат у чым тут мы згодныя з А. А. Заталокіным, які ў дачыненні да расійскага заканадаўства кажа аб наяўнасці тактычных праблем ва ўзаемпераходзе адміністрацыйнага і крымінальнага працэсаў пры наяўнасці пытанняў сумежнай кваліфікацыі дзеі⁸.

З улікам гэтага ў дыдактычных плане для супрацоўнікаў органаў папярэдняга расследавання навучанне крыміналістыкі і крымінальнага працэсу не з'яўляецца ў поўнай меры дастатковым. Важным таксама з'яўляецца раскрыццё крыміналістычнага патэнцыялу адміністрацыйнага працэсу.

Заклучэнне

Вынікі праведзенага даследвання кажуць аб неабходнасці наступных мер для вырашэння сітуацый інфармацыйнай нявызначанасці на першапачатковым этапе выяўлення супрацьпраўных дзеі і ў далейшым іх даказванні:

- 1) заканадаўча аформленая ва ўсіх працэсуальных кодэксах роўнасць збіраных доказаў па юрыдычнай сіле;

⁸ Там жа, с. 106.

- 2) адзінства крыміналістычнай метадалогіі, якая ўжываецца ў зборы і праверцы доказаў у розных відах юрыдычнага працэсу (перш за ўсё, крымінальнага і адміністрацыйнага); па-за крыміналістычнай метадалогіі вырашэнне пытанняў аб адзінстве вынікаў працэсу даказвання – беззмястоўнае і прывядзе толькі да спрэчак аб працэсуальнай форме доказаў;
- 3) пераход ад фармальнай ацэнкі доказаў да іх крыміналістычнага аналізу, калі навукова абгрунтаваныя метады і сродкі цягнуць атрыманне заканамернага выніку ў працэсе даказвання; гэта дазволіць пазбегнуць дублявання доказаў не толькі ў розных відах юрыдычнага працэсу, але і правільна ацаніць даказальную моц іншых юрыдычна значных відаў дзейнасці;
- 4) узаемапрапранікненне крымінальнага і адміністрацыйнага працэсаў павінен знаходзіць адлюстраванне ў крыміналістычнай дыдактыцы; супрацоўнікі органаў папярэдняга расследавання павінны ведаць аб крыміналістычных магчымасцях ўзаемнага пераходу крыніц даказальнай інфармацыі з аднаго віду працэсу ў іншы;
- 5) названыя меры будуць спрыяць захаванню прынцыпа законнасці і забеспячэнню належнага захавання правоў і законных інтарэсаў грамадзян.

Streszczenie

W artykule omówiono zagadnienia kryminalistycznej oceny sytuacji niepewności informacji w odniesieniu do działalności organów sądownictwa administracyjnego i karnego. Na podstawie analizy tej sytuacji formułowane są zalecenia o charakterze kryminalistycznym, a także propozycje szerokiego ogólnego prawnego podejścia do oceny dowodów w postępowaniu administracyjnym i karnym na gruncie ustawodawstwa Republiki Białorusi.

Słowa kluczowe: sytuacja niepewności informacyjnej, jurysdykcja administracyjna, jurysdykcja kryminalna, ocena kryminalistyczna

Резюмэ

У дадзеным артыкуле разгледжаны пытанні крыміналістычнай ацэнкі сітуацыі інфармацыйнай нявызначанасці ў дачыненні да дзейнасці органаў адміністрацыйнай і крымінальнай юрысдыкцыі. На аснове аналізу такой сітуацыі фармулююцца рэкамендацыі крыміналістычнага характару, а таксама прапановы па шырокім агульнаправавым падыходзе да ацэнкі доказаў у адміністрацыйным і крымінальным працэсах па заканадаўству Рэспублікі Беларусь.

Ключавыя словы: сітуацыя інфармацыйнай нявызначанасці, адміністрацыйная юрысдыкцыя, крымінальная юрысдыкцыя, крыміналістычная ацэнка

Summary

This article discusses the issues of criminalistic assessment of the situation of information uncertainty in relation to the activities of bodies of administrative and criminal jurisdiction. Based on the analysis of this situation, recommendations of a criminalistic nature are formulated, as well as proposals for a broad general legal approach to the assessment of evidence in administrative and criminal proceedings under the legislation of the Republic of Belarus.

Keywords: situation of information uncertainty, administrative jurisdiction, criminal jurisdiction, criminalistic assessment

Бібліяграфія

Літаратура

- Волчецкая Т.С., *Учение о криминалистических ситуациях: генезис, современное состояние и перспективы развития*, „Союз Криминалистов и Криминологов” 2019, № 2.
- Драпкин Л. Я., Шуклин А. Е., *Понятие оперативно-розыскных и следственных решений в ситуациях информационной неопределенности, конфликта и риска*, „Российский Юридический Журнал” 2006, № 3 (51).
- Затолокин А.А., *О соотношении норм административно-процессуального и уголовно-процессуального права*, „Общество и Право” 2020, № 2(72).
- Карлеба В.А., *О понятии «следственная ситуация»: теоретические и практические аспекты*, „Общество и Право” 2020, № 2 (72).
- Ким Д.В., *Криминалистические ситуации и их разрешение в уголовном судопроизводстве*, Издательство Алтайского Государственного Университета, Барнаул 2006.
- Солодов Д.А., *Принципы принятия решений следователем в ситуациях конфликта и информационной неопределенности*, „Вестник Воронежского Государственного Университета. Серия «Право»” 2009, № 1(6).
- Стукалин В.Б., Лебедев Н.Ю., *Криминалистические и следственные ситуации*, в: А.М. Баршанов и др., *Правовые проблемы укрепления российской государственности*, Издательство Томского Университета, Томск 2013.

Крыніцы

- Кодэкс Рэспублікі Беларусь аб адміністрацыйных правапарушэннях. Працэсуальна-выканаўчы кодэкс Рэспублікі Беларусь аб адміністрацыйных правапарушэннях*, уводзяцца ў дзеянне з 1 сакавіка 2021 г., Мінск 2021.